

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 08 (LKAS 08)
ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ඇස්තමේන්තු වෙනස්වීම් හා වැරදි

ප්‍රමිතයෙහි සඳහන් නිර්වචනයන්

- **ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති**

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී සහ ඉදිරිපත් කිරීමේ දී ආයතනයක් විසින් යොදාගනු ලබන විශේෂිත මූල ධර්ම, පදනම්, සංකල්ප, සම්ප්‍රදායන් නීතීන් සහ පරිචයන් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති ලෙස හඳුන්වයි.

- **ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනස් වීම**

චක්කම් සහ වගකීම් ආශ්‍රිත අපේක්ෂිත අනාගත බැඳීම් සහ ප්‍රතිලාභ වර්ථමාන තත්වය අනුව තක්සේරු කිරීමේ දී චක්කමක හෝ වගකීමක ධාරණ අගය සඳහා අවශ්‍ය වන ගැලපීමක් ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනස් වීමක් ලෙස හඳුන්වයි.

- **වැරදි**

ගිණුම් කාලපරිච්ඡේදය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිකුත් කිරීම අනුමත කළ අවස්ථාවේ පැවති සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී සහ ඉදිරිපත් කිරීමේ දී සැලකිල්ලට ගනු ඇතැයි සාධාරණ ලෙස අපේක්ෂා කළ හැකි තොරතුරු භාවිතා නොකිරීම හෝ නියම ලෙස භාවිතා නොකිරීම නිසා පෙර කාලච්ඡේද එකක හෝ කිහිපයක අත්හැරීම් හා තොරතුරු සාවද්‍ය ලෙස දක්වා තිබීම වැරදි ලෙස හැඳින් වේ.

- **ප්‍රමාණාත්මක බව**

අයිතමයන් අත්හැරීම හෝ නිසි ලෙස නොදැක්වීම නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිශීලනය කරන්නන්ගේ ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපාන්නේ නම්, ඒවා ප්‍රමාණාත්මක වේ.

- **අතීතයානුයෝගී ව්‍යවහාරය (අතීතයට බලපාන ලෙස භාවිතය)**

නව ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියක් එය දිගටම අතීතයෙන් අනුගමනය කළා සේ භාවිතා කිරීම ය.

- **අතීතයානුයෝගී නැවත ප්‍රකාශකිරීම (අතීතයට බලපාන ලෙස නැවත ගැලපීම)**

පෙර කාලපරිච්ඡේදයක සිදු වූ වරදක් සිදු නොවුනා සේ සලකා මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල මූලිකාංගයන් හඳුනා ගැනීම, මැනීම සහ අනාවරණය කිරීම ය. එනම් අතීතයේ දී වූ වරදක් නිවැරදි කිරීමය.

- **ප්‍රායෝගික නොවීම**

ආයතනය භාවිතා කිරීමට සෑම අයුරකින්ම ගතහැකි සෑම සාධාරණ උත්සහයක්ම ගත් නමුත් කිසියම් අවශ්‍යතාවයක්/ නිර්දේශයක් එලෙස භාවිතා කිරීමට නොහැකි වීම ය.

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

යම් ගනුදෙනුවක් හෝ සිද්ධියක් සම්බන්ධයෙන් වන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියක් තෝරා ගැනීම ආකාර දෙකකට කළ හැකි ය.

01. අදාළ ගනුදෙනුව හෝ සිදුවීම සම්බන්ධයෙන් ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයකින් කර ඇති නිර්දේශයන්ට අනුව
02. කිසියම් ගනුදෙනුවක් හෝ සිදුවීමක් සම්බන්ධව යොදාගත යුතු නිශ්චිත ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයක් නොමැති විට කළමනාකරණ විනිශ්චය මත ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති තෝරා ගත යුතු ය.

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කළ හැකි අවස්ථා

ආයතනයකට තම ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කළ හැකි අවස්ථා දෙකක් පවතී.

01. ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයක අවශ්‍යතාවය මත
02. ආයතනයේ මූල්‍ය තත්වය, කාර්යය සාධනය හෝ මුදල් ප්‍රවාහ කෙරෙහි පෙරට වඩා විශ්වාසදායී ලෙස තොරතුරු සැපයීම සඳහා වෙනස් කිරීම අවශ්‍ය වීමට

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියක් වෙනස් කිරීම ගිණුම්ගත කරන ආකාරය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියක් වෙනස් කිරීම ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයක අවශ්‍යතාවය මත සිදුවූයේ නම් ඒ කී ප්‍රමිතයේ ම විධි විධාන ඇත්නම් ඒ කී විධි විධාන වලට අනුව ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියෙහි වෙනස් වීම් ගිණුම්ගත කළ යුතු යි.

02. ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වල වෙනස්වීම්

ව්‍යාපාරික කටයුතු වල පවතින අවිනිශ්චිතභාවය නිසාම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සඳහන් වන සමහරක් අයිතමයන් වල අගයන් නිශ්චිතවම කිව නොහැකි අතර එම අගයන් ඇස්තමේන්තු කිරීමට සිදු වේ. ඇස්තමේන්තු කිරීමක දී ලබාගත හැකි ආසන්නතම සහ විස්වාශදායී තොරතුරු මත පදනම් ව විනිශ්චයන් ලබාගත යුතු වේ.

උදාහරණ

01. බොල් ණය / අඩමාණ ණය වෙන්කිරීම්
02. තොග අගය කිරීම
03. ක්ෂය වන වත්කමක ජීවිත කාලය
04. ප්‍රතිඥාභාර බැඳීම් (වගකීම් සහතික)
05. දේපළ පිරිසිදු උපකරණ ක්ෂය ක්‍රමය - උදා - සරළමාර්ග, හිතවන ශේෂ

ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවක් ඉතා සාධාරණ ලෙස කළ යුතුය. ඇස්තමේන්තු කිරීමට පදනම් කරගත් තත්වයන් වෙනස් වන විට හෝ නව තොරතුරු ලැබෙන විට ඒ කී ඇස්තමේන්තුව සංශෝධනය කළ යුතුය.

ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවක් වෙනස් වීම ගිණුම්ගත කරන ආකාරය

01. වෙනස බලපාන්නේ වෙනස සිදු වූ කාලපරිච්ඡේදයට පමණක් නම් එම කාලච්ඡේදයේ ලාභයට ගැළපිය යුතුය.
02. වෙනස බලපාන්නේ වෙනස සිදු වූ කාලච්ඡේදයට හා ඉදිරි කාලච්ඡේදයට නම් එම එක් එක් කාලච්ඡේදයේ ලාභයට/අලාභයට ඇතුළත් කරමින් ප්‍රචුර්ථන වර්ෂයට හා ආනාගත වර්ෂ සඳහා අදාළ වන පරිදි හඳුනාගත යුතුය.

උදා - දේපළ පිරිසිදු උපකරණ වල ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය වෙනස් වීම මත වාර්ෂික ක්ෂය ප්‍රමාණය වෙනස්වීම.

03. වෙනස වත්කම් හා වගකීම් වල අගය වෙනස්වීමකට බලපාන්නේ නම් හෝ ස්කන්ධ අයිතමයකට බලපාන්නේ නම් එම වෙනස සිදු වූ කාලච්ඡේදයේ වත්කම්, වගකීම් හෝ ස්කන්ධ අයිතමයේ ධාරණ අගයට ගලපමින් වෙනස් වීම ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

03. වැරදි

මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල මූලිකාංග හඳුනාගැනීම, මැනීම, ඉදිරිපත් කිරීම සහ හෙළිදරව් කිරීම යන අවස්ථා වල දී වැරදි සිදුවිය හැකිය. ප්‍රචුර්ථන වර්ෂයේ දී සොයා ගන්නා වැරදි එම වර්ෂයේ දී ම නිවැරදි කරනු ලබයි. එහෙත් පෙර කාලච්ඡේදයක සිදු වූ වැරදි ප්‍රචුර්ථන වර්ෂයක දී නිවැරදි කිරීම,

01. වරද සිදු වූ කාලච්ඡේදයේ ඉදිරිපත් කර ඇති සන්සන්දනාත්මක තොරතුරු නැවත ප්‍රකාශ කිරීම මගින් හෝ
02. වත්කම්, වගකීම් සහ ස්කන්ධයේ ආරම්භක ශේෂයන් නැවත ප්‍රකාශ කිරීමෙන්

අතීතයට බලපාන ලෙස වැරදි නිවැරදි කළ යුතුය.

හෙළිදරව් කිරීම්

01. ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වෙනස් වීම්

- ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියේ වෙනස් වීමේ ස්වභාවය
- අනාගත හෝ ප්‍රචුර්ථන කාලච්ඡේදයට සිදු විය හැකි බලපෑම

02. ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනස් වීම්

- ඇස්තමේන්තු වෙනස් කිරීමට හේතු
- ඇස්තමේන්තු වෙනස් කිරීම නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට වන බලපෑම

03. පෙර කාලච්ඡේදයක වැරදි

- පෙර කාලච්ඡේදයෙහි වරදෙහි ස්වභාවය
- ඉදිරිපත් කර ඇති කරුණට පෙර කාලච්ඡේදයේ ආරම්භක නිවැරදි කිරීම්
- වරද නිවැරදි කර ඇත්තේ කවර කාලයක සිට ද කෙසේද යන්න පිළිබඳ පැහැදිලි විස්තරයක්

Commerceforall.lk